

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 11Csp/137/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8819205591
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2020:8819205591.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v spore žalobcu: POHOTOVOŠŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava 4, IČO: 42 185 190, proti žalovanej: W. L., M.. XX. XX. XXXX, A. Q. G. XXX/X, XXX XX Q. zastúpená JUDr. Andrejom CIFROM, advokátom, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, IČO: 37 756 508, o zaplatenie istiny 400,70 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 291,62 EUR spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 341,62 EUR od 25.02.2017 do 17.04.2018, spolu s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 316,62 EUR od 18.04.2018 do 03.12.2018 a s 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 291,62 EUR od 04.12.2018 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

III. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 6% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom I. inštancie v samostatnom uznesení.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podaným návrhom dňa 26.07.2019 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej zaplatiť mu sumu istiny 400,7 €, zmluvný úrok vo výške 32,20% zo sumy 450,7 € od 03.05.2016 do 17.04.2018, zmluvný úrok vo výške 32,20% zo sumy 425,7 € od 18.04.2018 do 03.12.2018, zmluvný úrok vo výške 32,20% zo sumy 400,7 € od 04.12.2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 542,3 € od 24.02.2017 do 17.04.2018, úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 517,3 € od 18.04.2018 do 03.12.2018, úrok z omeškania vo výške 5% zo sumy 492,3 € od 04.12.2018 do zaplatenia, poplatok za upomienky 210 €, zmluvnú pokutu 10 € a trovy konania.

2. Podanie návrhu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 802103725, zo dňa 24.02.2016 uzatvorenej podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, Žalobca ako veriteľ, poskytol žalovanému, ako dlžníkovi, úver vo výške 500,- EUR, ktorý sa Žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 91,60 EUR, t.j. zaplatiť celkovú čiastku 591,60,- EUR v 12 pravidelných splátkach vo výške 49,30 EUR. Úrok bol dohodnutý vo výške 32,26% ročne z poskytnutého úveru. Termín konečnej splatnosti bol dohodnutý na 24.02.2017. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalobca a žalovaný dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaný sa zaväzuje zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10,- EUR. Vzhľadom na to, že žalovaný neplnil

riadne a včas svoj záväzok v zmysle dohodnutých podmienok, čím porušil dojednania predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere a stratil výhodu splátok, žalobca vyzval žalovaného na úhradu jeho záväzku. V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa žalovaný zaviazal uhradiť žalobcovi za každú zaslanú upomienku čiastku 30,- Eur, čo predstavuje v tomto prípade celkovú sumu vo výške 210,- EUR. Žalovaný doposiaľ uhradil žalobcovi sumu vo výške 99,3 EUR.

3. Žalovaná so žalobu nesúhlasila. Vo svojom vyjadrení zo dňa 23.09.2019 k žalobe uviedla, že žalobca odvodzuje svoj nárok od Zmluvy o úvere č. 802103725 (ďalej aj ako „zmluva o úvere“), ktorú mal uzatvoriť žalobca a žalovaná dňa 24.02.2016. Žalovaná v tomto štádiu poukazuje na niekoľko zásadných nedostatkov uplatneného nároku: neunesenie dôkazného bremena (výška nároku), úroková miera vo výške úžery - neplatnosť právneho úkonu a námietka premlčania, absencia náležitostí v Zmluve o úvere, neposúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, duplicita uplatnenia nárokov. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal svoje tvrdenie o výške uplatňovaného nároku - nepredložil žiadnu listinu preukazujúcu výšku úhrad žalovanej a ako boli úhrady započítavané na predmetný úver. V dôsledku uvedeného nie je možné posúdiť (ne)dôvodnosť žaloby v kontexte bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Pokiaľ žalobca doposiaľ nepredložil prehľad úhrad žalovanej, neunesol v otázke výšky uplatňovaného nároku dôkazné bremeno, čo je dôvodom pre zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Ohľadom absolútnej neplatnosti zmluvy o úvere a námietky premlčania uviedol, že v zmysle zmluvy o úvere bol dohodnutý úrok vo výške 32,26 % ročne. Úroková miera podobného úveru v bankách v čase poskytnutia úveru (február 2016 pri spotrebiteľskom úvere do 5 rokov) dosahovala 12,52 % ročne. Dohodnutý úrok z úveru medzi účastníkmi o 19,74 % prevyšoval priemernú úrokovú mieru z úverov poskytovaných v tomto období bankami (cca 2,5 x presahuje úrokovú sadzbu 12,52 %). Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka (dobré mravy) ako aj § 39a Občianskeho zákonníka (úžera) a teda nesmie sa priečiť dobrým mravom alebo napĺňať skutkovú podstatu úžery, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.07.2009 vydané vo veci 1MCdo1/2009). Vzhľadom na uvedené dohoda o výške úrokov sa považuje za neplatnú, a preto tento úrok žalobcovi nemôže byť priznaný a náležitosť za platne nedojednanú. Neprimeraná odplata za úver ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a úverový právny úkon za takéto úžerné protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Z celospoločenského hľadiska sú takéto úverové praktiky nebezpečné v súvislosti s neprimeraným úverovým zaťažením obyvateľstva. Na podporu svojich tvrdení uviedli nasledujúce judikáty: uznesenie KS Trenčín, sp. zn.: 17Co/56/2017 zo dňa 28.03.2018, rozsudok KS Nitra, sp. zn.: 9Co/77/2017 zo dňa 15.03.2018, rozsudok Krajského súdu Prešov z 08.12.2011, sp.zn. 16Co/71/2011, uznesenie KS Trenčín, sp.zn.: 6Co/97/2014 zo dňa 25.02.2014, rozsudok Krajského súdu Prešov z 8. decembra 2011, sp. zn. 16Co/71/2011. Na základe vyššie uvedenej judikatúry majú za to, že uvedenie neprimerane vysokého úroku do zmluvy má za následok vznik civilnoprávnej úžery v dôsledku ktorej dochádza k rozporu s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ a § 39a OZ, a takýto právny úkon je potrebné považovať za absolútne neplatný. Vzhľadom na absolútnu neplatnosť zmluvy o úvere bolo možné zo strany žalobcu vyžadovať iba vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaná vzniesla námietku premlčania nakoľko nárok žalobcu bol v čase podania žaloby premlčaný v 2-ročnej subjektívnej, ako aj v 3. ročnej subjektívnej lehote, nakoľko žaloba bola podaná až dňa 26.07.2019. Ohľadom námietky premlčania in eventum uviedli, že pre prípad, že zmluva o úvere bude vyhodnotená ako platný právny úkon a námietka premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bude nedôvodná, poukazujú na skutočnosť, že žalobca doposiaľ nepreukázal svoje tvrdenie o tom, že „vyzval žalovaného na úhradu jeho záväzku“. Na základe uvedeného vznášajú eventuálne námietku premlčania jednotlivých splátok, ktoré sa stali splatnými v období viac ako tri roky pred podaním žaloby. Pre prípad, že by zmluva o úvere bola vyhodnotená ako platná, dávajú do pozornosti, že predmetná Zmluva o úvere neobsahuje náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej aj len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), resp. ich uvádza zavádzajúco a nesprávne. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať: v súlade s písm. c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť - v Zmluve o úvere sa nenachádza adresa veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. v súlade s písm. f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru - k tejto náležitosti je potrebné uviesť, že nemožno opomenúť rozhodovaciu prax vyšších súdov, ktorá dospela k záveru, že uvedenie konečnej splatnosti úveru je považované za súladné so zákonom iba v prípade, ak je v zmluve o úvere uvedený presný a určitý dátum konečnej splatnosti. Vyššie uvedené nedostatky sú bližšie špecifikované

v ďalších článkoch vyjadrenia. v súlade s písm. k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere - pri prepočte RPMN na webovej stránke pri zadaní správnych vstupných údajov, vychádza RPMN 36,14 %, čo nezodpovedá údaju uvedenému v bode 3. Zmluvy o úvere v ktorom je uvedená výška RPMN 37,48 % (zdroj : <http://www.fininfo.sk/sk/kalkulacky/kalkulacka-rpmn>). v súlade s písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie - V Zmluve o úvere bol dohodnutý úrok vo výške 32,26 % ročne. Úroková miera podobného úveru v bankách v čase poskytnutia úveru (február 2016 pri spotrebiteľskom úvere do 5 rokov) dosahovala 12,52 % ročne. Dohodnutý úrok z úveru medzi účastníkmi o 19,74 % prevyšoval priemernú úrokovú mieru z úverov poskytovaných v tomto období bankami (cca 2,5 x presahuje úrokovú sadzbu 12,52 %). Poukázal na ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že úver poskytnutý žalobcom je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov, resp. že žalobca nemal právo na odplatu za poskytnutý úver. Taktiež je potrebné uviesť, že žalobný nárok pozostáva z viacerých súčastí, medzi ktorými je aj požadovaná čiastka vo výške 210 eur za poplatok za upomienky. Majú za to, že následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru sa vzťahuje aj na požadovaný poplatok, ako aj zmluvnú pokutu. Žalobcom požadovaný poplatok za upomienku vo výške 30 eur, ktorý mal byť dojednaný ako zmluvná podmienka v predmetnej zmluve o úvere v znení: „Spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi za každú upomienku zaslanú v zmysle ustanovenia § 11 ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. čiastku 30 eur, a to do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu“ je nevyhnutné hodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods.1, ods. 2 a ods. 3 OZ a § 53 ods. 5 OZ z nasledovných stručných dôvodov: poplatok za upomienku je neprimerane vysoký a výrazne presahuje skutočné náklady, ktoré sú s takýmto typom poplatku reálne spojené, po materiálnej stránke protiplnenie nebolo spotrebiteľovi dodané a poplatok slúži najmä záujmom dodávateľa, poplatok za upomienku v neprimeranej výške nemožno hodnotiť inak ako tzv. skrytú zmluvnú pokutu, čo je netransparentné vo vzťahu k spotrebiteľovi, a ktorý súčasne poškodzuje spotrebiteľa. Žalobca taktiež nepreukázal, že by akékoľvek upomienky aj reálne žalovanej zasielal. Žalobca okrem iného nemá platný právny titul ani na uplatňovanú sumu vo výške 210 eur. Dávajú do pozornosti aj ustanovenia § 7 Posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, § 11 Dôsledky porušenia povinností zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Z predmetných ustanovení vyplýva, že dodávateľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver povinný postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorú musí vedieť aj hodnoverne preukázať. V prípade, že dodávateľ takto nepostupuje je vystavený sankcii v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Navrhujú, aby žalobca hodnoverne preukázal splnenie kritérií uvádzaných v citovaných ustanoveniach. Najmä, aby preukázal, že nedošlo k hrubému porušeniu povinností stanovených v § 7 ods. 1 cit. zákona. V opačnom prípade je nutné úver podľa § 11 ods. 2 cit. zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov. Ako vyplýva zo žalobného petitu, žalobca žiada, aby bola žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok a zákonný ročný úrok, ktorý je však uplatňovaný duplicitne v nasledujúcich prípadoch: Zmluvný úrok vo výške 32,20 % zo sumy 425,7 Eur od 18.04.2018 do 03.12.2018, vo výške 32,20 % zo sumy 400,7 Eur od 04.12.2018 do zaplataenia. Zákonný ročný úrok vo výške 5,00 % zo sumy 517,3 Eur od 18.04.2018 do 03.12.2018, vo výške 5,00 % zo sumy 492,3 Eur od 04.12.2018 do zaplataenia. Poukazujú na skutočnosť, že od dlžníka možno požadovať zmluvne dojednaný úrok (odplatu) iba do ukončenia zmluvného vzťahu a následne môže od dlžníka požadovať iba zákonný úrok z omeškania. Poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/1998 (R 59/1998).

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, a to zmluvou o úvere zo dňa 24.02.2016, výpisom z obchodného registra žalobcu, všeobecnými podmienkami, správami o pobyte žalovanej, písomným vyjadrením žalovanej z 23.09.2019, prehľadom úrokových sadziieb bánk a písomnými vyjadreniami žalobcu.

5. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. V danej právnej veci súd zistil, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 24.02.2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, kde sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver v sume 500 eur a dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu vrátiť a zaplatiť odplatu a úrok v sume 91,60 eur, celkovo sumu 591,60 eur v pravidelných 12 mesačných splátkach vo výške 49,30 eur vždy k 24. kalendárnemu mesiacu počnúc dňom 24.03.2016.

7. V bode 3 je dohodnutý úrok, ktorý je vo výške 32,26% ročne z poskytnutého úveru až do jeho plného vrátenia. RPMN je 37,48%. Priemerná RPMN je 21,61%.

8. Z bodu 3 zmluvy ďalej vyplýva, že úrok je vo výške 32,26% ročne z poskytnutého úveru až do jeho úplného uhradenia, čo v prípade riadneho splatenia úveru v dohodnutom termíne predstavuje sumu 91,60 eur. Spotrebiteľ berie na vedomie, že výška RPMN sa vypočítala v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedených vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 37,458%. Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 591,60 eur v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 49,30 eur vždy k 24.kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 24.03.2016 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatarovi. Zmluvné strany sa dohodli, že peňažné prostriedky sú na základe tejto zmluvy o SÚ poskytnuté na iný účel ako na výkon povolania alebo podnikania a rovnako sa neposkytujú ani na účel podľa § 1 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva je vyhotovená v 4 rovnopisoch a s platnosťou originálu, pričom dva rovnopisy obdrží veriteľ, jeden rovnopis obdrží spotrebiteľ (dlžník) a jeden ručiteľ. V prípade, ak spotrebiteľ (dlžník) o to požiada, veriteľ namiesto listinnej formy poskytne zmluvu a dokumenty súvisiace so zmluvou v elektronickej podobe zaslaním na e-mail uvedený spotrebiteľom (dlžníkom). Spotrebiteľ má právo kedykoľvek počas doby trvania tejto zmluvy o SÚ spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti, a to za podmienok uvedených vo všeobecných podmienkach poskytnutia SÚ. Spotrebiteľ bol poučený o práve odstúpenia od tejto zmluvy o SÚ, a to za podmienok uvedených vo všeobecných podmienkach poskytnutia SÚ. Spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o SÚ, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia SÚ, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o SÚ, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy o SÚ vrátane všeobecných podmienok poskytnutia SÚ a vyhlasuje, že informácie, ktoré poskytol veriteľovi pred uzatvorením tejto zmluvy o SÚ sú pravdivé a že má právnu spôsobilosť v zmysle Obč. zákonníka na uzatvorenie tejto zmluvy o SÚ. Zároveň svojím vlastnoručným podpisom potvrdzuje, že úver žiada poskytnúť bankovým prevodom na vyššie uvedené číslo účtu. Zmluvné strany sa dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí jednotlivé splátky v lehote ich splatnosti dohodnutej v tejto zmluve o SÚ, spotrebiteľ sa zaväzuje veriteľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10 eur za každú jednu omeškanú splátku. Spotrebiteľ sa zaväzuje uhradiť veriteľovi za každú upomienku zaslanú v zmysle ust. § 9 ods. 11 zákona č. 129/2010 čiastku 30 eur, a to do 5 dní od doručenia písomnej výzvy na úhradu. Spotrebiteľ berie na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý SÚ platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o SÚ je vo výške 21,61%.

9. Podľa bodov 10,12 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru účastníci sa dohodli, že spotrebiteľ dáva výslovný súhlas na to, aby mu veriteľ zasielal akékoľvek upomienky, SMS správy na mobilné telefóny a e-mail uvedené v žiadosti o spotrebiteľský úver, v hlavičke zmluvy, dodatočne oznámené klientom alebo zistené veriteľom, ako aj na užívateľské konto klienta vytvorené na webovskej stránke veriteľa Z.U..P. (upozornenie na termín splátky a iné skutočnosti). Spotrebiteľ súhlasí s tým, aby veriteľ mu posielal oznámenia aj pomocou automatizovaných prostriedkov elektronickej komunikácie bez účasti človeka. 12. Veriteľ upozorňuje spotrebiteľa, že v prípade nesplatenia spotrebiteľského úveru vznikne za podmienok stanovených v zmluve spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť dohodnutú čiastku za upomienky, okamžite splatiť celý dlh, povinnosť platiť úroky z omeškania, nahradiť škodu vo výške, v ktorej nie je krytá úrokom z omeškania, zmluvnú pokutu a uhradiť náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva a veriteľovi vznikne právo na realizáciu zabezpečenia uvedeného v zmluve, právo na odstúpenie od zmluvy a/alebo právo domáhať sa ochrany svojich práv na príslušnom orgáne.

10. Uvedený spor súd takto právne posúdil:

11. Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

12. Podľa ust. § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

13. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1,2,3,4 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ust. § 53 ods. 1 OZ Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa ust. § 53 ods. 2,3 OZ Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

16. Podľa ust. § 53 ods. 4 OZ Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,
- m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi,
- n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
- o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi,
- p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

r)umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,
s)požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa,
t)požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,
u)požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,
v)požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

17. Podľa ust. § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

18. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

21. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

24. Súd zistil, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

25. V danom prípade žalovaná ako fyzická osoba spĺňala definíciu spotrebiteľa a spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o. Bratislava na strane veriteľa konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti pri uzatváraní zmluvy o úvere, keďže aj v predmete podnikania zapísaného v Obchodnom registri mala činnosť poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Podľa záveru súdu tak bolo preukázané, že veriteľ, teda spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o. Bratislava spĺňala definíciu dodávateľa. V konaní bolo ďalej preukázané, že zmluva medzi veriteľom a žalovanou bola uzatvorená na formulári veriteľa vrátane všeobecných zmluvných podmienok, do tejto zmluvy bolo možné doplniť resp. zmeniť len osobné údaje žalovaného ako dlžníka a výšku úveru.

26. Súd mal v danej právnej veci za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 500 eur a žalovaná sa zaviazala za poskytnutý úver žalobcovi splatiť s úrokom vo výške 32,26% v 12 mesačných splátkach vo výške 49,30 eur. Prvá splátka bola splatná dňa 24.03.2016.

27. Súd túto dohodu o úrokoch a odplate po jej prehodnotení považoval za dohodu, ktorá je jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi ako aj s rozpore s ustanoveniami o spotrebiteľských zmluvách, pričom je možné hovoriť aj o úžere.

28. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Vyhláška č.87/1995 v § 1 a § 1a. stanovuje limit celkovej odplaty pri spotrebiteľskom úvere a čo je potrebné zahrnúť do odplaty. Uvedené ustanovenie stanovuje, že odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke. V danom prípade vzhľadom na výšku úrokovej sadzby a odplaty nie sú dodržané citované ustanovenia. Výška RPMN je zjavne nesprávna. Taktiež aj pri spotrebiteľskom úvere platia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nesmie byť výkon práva a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednaní, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

29. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

30. Dobré mravy sa v súdnej praxi využívajú ako kritérium, ktoré obmedzuje subjektívne práva. Pojem dobré mravy nie je definovaný v zákone. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí od prípadu k prípadu sudcovi. Zmyslom tohto ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktoré je síce v súlade so zákonom, zodpovedná zákonu avšak odporuje dobrým mravom. V praxi sa stáva, že výkon práva je síce formálne v súlade so zákonom, ale jeho cieľom je dosiahnuť iný výsledok, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Následkom výkonu práva a povinnosti v rozpore s dobrými mravmi je neposkytnutie ochrany respektíve odopretie autoritatívneho rozhodnutia súdu potrebného na právneho vzťahu.

31. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Za dobré mravy možno považovať

súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

32. Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014-65. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

33. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 32,26% ročne. Úroky pri porovnateľných úveroch poskytované bankami v rozhodnom období boli 6,29%. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právnym úkonom.⁶² „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyselnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013-63. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie, prípadne slabomyselnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov ;čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“⁶⁴. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností

34. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o úrokoch vo výške 32,26% za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu a úroky považoval aj za neprimerané v zmysle § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka.

35. V zmysle § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka v znení účinnom spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

36. Keďže podľa názoru súdu dohoda o úrokoch vo výške 32,26% ročne je v rozpore s dobrými mravmi a preto je v zmysle cit. zákonných ustanoveniami absolútne neplatná. Preto požadovanie úrokov je v zmysle citovaných ustanovení nedôvodné. Žalovaná je povinná vrátiť len sumu istiny. Istina pripadajúca na jednu splátku predstavuje sumu 41,66 eur (500 eur po vydedení 12 mesačnými splátkami je suma 41,66 eur).

37. Vzhľadom na uvedené považoval súd dohodu o úrokoch a odplate v predmetnej vyššie citovanej zmluve za absolútne neplatnú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa takéto dojednanie prieči dobrým mravom. Z neplatnej dohody nevzniká právo na plnenie.

38. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa

týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

39. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci *Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero* (C-240/98) a medzi *Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol.*, spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmé aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

40. Taktiež je potrebné uviesť, že podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ z 16. 11. 2010 práve vo veci *POHOTOVOSTĚ, s.r.o.* C-76/10, bolo rozhodnuté Súdny dvorom EÚ, že vnútroštátny súd má v každom štádiu konania vrátane výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalé povahy sankcií (a nielen sankcií, ale akýchkoľvek zmluvných dojednaní) obsiahnutých v zmluve o úvere, ak má súd k tomuto účelu k dispozícii nevyhnutné informácie o právnom a skutkovom stave.

41. V bode 37 tohto rozhodnutia proti spoločnosti *POHOTOVOSTĚ, s.r.o.* je uvedené, že sa vychádza z účelu právnej úpravy Smernice číslo 93/13 a to že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah.

42. V bode 38 uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora je jasne uvedené, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné, pričom ide o kogentné ustanovenia, ktoré nie je možné zmeniť. Ich cieľom je nastolenie formálnej rovnováhy vyplývajúcej zo zmluvy medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a nahradiť ich skutočnou rovnováhou a zaviesť s nimi rovnosť medzi účastníkmi právneho vzťahu.

43. Ustanovenie § 53 ods. 4 OZ demonštratívne určuje, čo je možné vyhodnotiť ako neprijateľné zmluvné podmienky. Čo sa týka prípustnosti zmenky v spotrebiteľskom vzťahu demonštratívny výpočet nekalých podmienok uvedených Občianskym zákonníkom je potrebné doplniť ustanovením § 4 ods. 6 zákona číslo 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy o úvere, podľa ktorého v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.

44. Súd by mal mať na zreteli základný účel konania - poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov (porov. spravodlivosť nad formálne znenie zákona, správa prezidenta SR o stave republiky z 18. 06. 2015). Ústavné články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivého procesu. Vzťah práva a spravodlivosti načrtol český Ústavný súd keď v jednom zo svojich nálezov uviedol: „súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho, ktorého záujmu chráneného príslušnou normou“ (porovnaj nález Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 222/07).

45. Súdny dvor zároveň judikoval, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nedokáže poukázať na nekalú povahu zmluvnej podmienky (spojené prípady C-240 až C-244/98). Vyhodnotenie zmluvnej podmienky ako nečestnej nie je jednoduchá záležitosť. Smernica indikatívnym spôsobom vypočítava, čo všetko sa má pritom zohľadniť (posúdenie zmyslu posudzovanej klauzuly, posúdenie ostatných zmluvných podmienok, ich porovnanie s ostatnými zmluvami, vyhodnotenie všetkých okolností prípadu a ii; čl.4 ods.1 smernice).

46. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offio súdnej kontroly. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru súdu je povinný ex offio reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 smernice.

47. Je tiež dôležité poznamenať, že ide o základné konanie pred súdom (nachádza sa právo). Tým sú dané predpoklady na to, aby sa veriteľovi nepriznalo plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Postačí aplikovať princípy práva. Navyše tým, že súd v procese podľa nariadenia neprizná plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nijako neobmedzí účinok, ktorý sleduje nariadenie. Proces podľa nariadenia je osobitným špecifickým konaním s posilnením zásady koncentrácie a odvolací súd si nemyslí, že by tvorca nariadenia vychádzal z premisy, že pri tomto druhu procesu neplatia závery judikatúry súdneho dvora k čl. 6 smernice.

48. Smernica 2005/29 o nekalých obchodných praktikách výslovne reguluje pôsobenie aj na vzťahy po zániku zmluvy. Podľa článku 3.1 táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu. Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.

49. V danom konaní bolo preukázané, že žalovaná zo sumy úveru 500 eur uhradila 99,30 eur, a to 3.5.2016 vrátila sumu 49,30 eur, dňa 17.04.2018 sumu 25 eur a dňa 03.12.2018 sumu 25 eur. Prvá splátka úveru bola splatná dňa 24.03.2016 a posledná teda dňa 24.02.2017. K predčasnému ukončeniu zmluvy nedošlo.

50. Žalovaná vo svojom vyjadrení okrem iného vzniesla aj námietku premlčania. Súd sa preto ďalej zaoberal dôvodnosťou tejto námietky.

51. Ako je zrejmé, žaloba bola podaná dňa 26.07.2019 z uvedeného vyplýva, že splátky splatné pred 26.07.2016 sú premlčané, t.j. splátky splatné od 24.03.2013 do 24.07.2016, ide celkovo o 5 splátok po 41,66 eur (suma istiny pripadajúca na jednu splátku), t.j. 208,30 eur. Žalovaná z nich uhradila 99,30 eur.

52. Nepremlčané sú splátky od 24.08.2016 do 24.02.2017, ide o 7 splátok. Keďže istina pripadajúca na jednu splátku je 41,66, nepremlčaný nárok žalobcu na vrátenie dlžnej istiny predstavuje sumu 291,60 eur (7x 41,66 eur).

53. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

54. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

55. Podľa § 111 Občianskeho zákonníka, zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej doby.

56. Na základe uvedeného preto súd považoval za dôvodný len nárok žalobcu na zaplatenie nepremlčanej istiny z jednotlivých splátok, t. j. spolu v sume 291,62 eur, ako je to vyššie uvedené. Premlčaný nárok v sume 208,30 eur nebolo možné, vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, žalobcovi priznať a preto tento nárok ako nedôvodný súd zamietol.

57. Nárok žalobcu na úroky ako taký je nedôvodný, pretože ako je to vyššie uvedené, výška úroku je rozpore s dobrými mravmi.

58. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré žalobca uviedol v žalobe a vo vyjadreniach. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu v ktorom spočíva na účastníkovi konania. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu ktoré

vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom konania. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledkom konania, ktorý závisí od zistených a vykonaných dôkazov.

59. Preto súd z vyššie uvedených dôvodov žalobe ako dôvodnej vyhovel len v časti o zaplatenie sumy 291,60 eur ako nepremičanej istiny úveru zo 7 nepremičaných splátok. Zvyšok nároku žalobcu na zaplatenie istiny z 5 premlčaných splátok, ako je to vyššie uvedené, považoval súd za nedôvodný.

60. Žalobca ďalej požadoval v žalobe poplatky za upomienku v sume 210 eur a zmluvnú pokutu vo výške 10 eur.

61. Čo sa týka nároku žalobcu na zaplatenie poplatkov za upomienky aj v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú. Žalobca tieto nároky nijakým spôsobom súdu ich dôvodnosť a výšku nepreukázal ani reálne vzniknuté náklady a ich zaslanie. Taktiež je nesporné, že suma poplatkov vo výške 210 eur za 7 údajne zaslaných upomienok (30 eur za jednu) nemôže zodpovedať v žiadnom prípade minimálnym reálnym nákladom na ich zaslanie, pri zohľadnení výšky poštovného a režijných nákladov. Táto suma je značne nadhodnotená. Žalobca jej výšku, ako je to vyššie uvedené, ani nepreukázal. Neuniesol v tomto smere dôkazné bremeno. Aj keď takáto dohoda bola zahrnutá v zmluve, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, vopred a osobitne nedojednanú so spotrebiteľom.

62. V zmluve v bode 3 odsek 6 si účastníci si mali dojednať povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu. Podľa jej obsahu v prípade nesplatenia spotrebiteľského úveru vznikne za podmienok stanovených v zmluve spotrebiteľovi povinnosť zaplatiť dohodnutú čiastku za upomienky, okamžite splatiť celý dlh, povinnosť platiť úroky z omeškania, nahradiť škodu vo výške, v ktorej nie je krytá úrokom z omeškania, zmluvnú pokutu a uhradiť náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s uplatnením práva a veriteľovi vznikne právo na realizáciu zabezpečenia uvedeného v zmluve, právo na odstúpenie od zmluvy a/alebo právo domáhať sa ochrany svojich práv na príslušnom orgáne.

63. Aj keď ide o súčasť zmluvy nie je táto časť, tento odsek osobitne označený, zvýraznený pre potrebu spotrebiteľa, je účelovo zakomponovaný do textu zmluvy v jej závere, tak aby si ju spotrebiteľ ani nevšimol. Jedná sa o neprijateľnú zmluvnú podmienku, osobitne nedojednanú. Je zapracovaná do textu zmluvy, ktorej znenie nemôže a ani nemohol spotrebiteľ žiadnym spôsobom ovplyvniť.

64. Súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a zmluvná pokuta je dohodnutá neplatne. Takáto dohoda o zmluvnej pokute je neplatná.

65. Žalobca právo na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzuje od dohody zakomponovanej do textu zmluvy, osobitne neoznačenej nezvýraznenej, a to až na jej záver. Nemá absolútne náležitosti nejakej dvojstrannej zmluvy. Ide skôr a vyzerá ako nejaké tlačivo. Samotná zmluva uzavretá so žalovanou je typovou zmluvou a tie sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je teda obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednané zmluvné podmienky neovplyvňuje, a preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta mala byť dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách.

66. Pri uzatváraní zmluvy žalobca vystupoval ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy žalovaná nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Tento vzťah medzi účastníkmi konania na základe zmluvy vznikol v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednaní, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Súd pri hodnotení dojednaných zmluvných podmienok v súlade s ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka bral zreteľ na uzatváranú zmluvu, výšku úveru. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty nie je podľa súdu platnou dohodou o zmluvnej pokute, nie je podľa súdu žiadnou zmluvou. Nemá náležitosti zmluvy, vyzerá ako nejaký formulár, tlačivo, nie je v ňom uvedené, že ide o osobitnú dohodu a zmluvu. Na tomto nič nemôže zmeniť to, že je v

závere uvedený podpis žalovanej. Súd preto považoval dohodu o zmluvnej pokute v danom prípade za neplatnú a preto nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný zamietol.

67. Súd preskúmal predmetnú vec najmä s prihliadnutím na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. S poukazom na vyššie uvedené, značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, spôsobuje podľa názoru súdu v predmetnom právnom vzťahu medzi účastníkmi konania dojednanie, ktoré navrhovateľovi umožňuje žiadať od odporkyni zmluvnú pokutu v prípade, že odporkyňa ako spotrebiteľ využije svoje právo a urobí taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti zmluvy a/alebo dodatku k zmluve pred uplynutím doby viazanosti. Uvedenú nerovnováhu zvyrazňuje aj skutočnosť, že v zmluvných podmienkach obdobná povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu pre navrhovateľa (ako dodávateľa) dojednaná nie je.

68. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

69. Čo sa týka požadovaných úrokov z omeškania, žalobca v žalobe požadoval úroky z omeškania od 24.02.2017 zo sumy 542,30 eur, od 18.4.2018 do 3.12.2018 zo sumy 517,30 eur a od 4.12.2018 do zaplatenia zo sumy 492,30 eur .

70. Ako je vyššie uvedené pred podaním žaloby žalovaná dňa 3.5.2016 vrátila sumu 49,30 eur (uhradené premlčané splátky), dňa 17.04.2018 uhradila sumu 25 eur a dňa 03.12.2018 uhradila sumu 25 eur.

71. Splátky boli splatné k 24.dňu, posledná splátka bola splatná 24.2.2017 preto sa žalovaná mohla dostať do omeškania až od nasledujúceho dňa, t.j. 25.2.2017, nie od 24. dňa, kedy boli splátky splatné a kedy ich mohla žalovaná uhradiť. Keďže žalovaná uhradila len časť sumy, súd priznal žalobcovi úroky z omeškania odo dňa omeškania, t.j. od 25.02.2017 zo sumy dlhu nepremličaných splátok k tomu dňu, t.j. zo sumy 341,62 eur, pričom následne zohľadnil dve následne čiastočné úhrady dňa 17.04.2018 a dňa 3.12.2017 v sume po 25 eur realizované po podaní žaloby, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

72. K 25.02.2017 bol dlh 341,62 eur, k 18.04.2018 bol dlh 316,62 eur a od 4.12.2018 je dlh žalovanej v sume 291,62 eur, všetko ide o dlh, ktorý nie je premlčaný a preto súd priznal úroky z omeškania od 25.02.2017 so zohľadnením úhrad, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a vyššie zdôvodnené. Od 4.12.2018, po poslednej čiastočnej úhrade, súd priznal žalobcovi úroky z omeškania do zaplatenia.

73. Navyše súd pre úplnosť poukazuje, že súd je toho názoru, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. všetkých jeho splátok a od splatnosti je potom dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/143/1998). V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobilo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Tieto úroky od poskytnutia do doby zosplatnenia súd žalobcovi priznal, tak ako je to vyššie špecifikované a uvedené. Z týchto dôvodov je požadovanie riadnych úrokov až do zaplatenia situíu absolútne nedôvodné.

74. Podľa § 255 ods. 1,2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

75. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

76. Po prepočte úspech žalobcu tak bol 47% a úspech žalovanej 53%. Vzhľadom na uvedené má súd v zmysle citovaných zákonných ustanovení za to, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania v pomere úspechu, t.j. 6% (53-47), ktoré súd žalovanej priznal, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde vo Vranov a nad Topľou písomne v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 SCP). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.